

ТОШКЕНТ ОҚШОМШИ

№ 271 (5262)
28 НОЯБРЬ 1983 й.
ДУШАНБА
Газета 1986 йил
1 июлдан чиқа бошлаган.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Совет кишилари бизнинг давлатимиз ва унинг иттифоқчилари томонидан ўз хавфсизлигини таъминлаш учун кўраётган тadbирларни тўла-тўқис маъқуллайдилар. Улар шу нарсани қатъиян биладиларки: совет раҳбарлари халқ иродасини бажара бориб, уруш хавфига барҳам бериш, ҳозирги ва келажак авлодлар учун тинчликни сақлаб қолиш йўлида қўлимиздан келган ҳамма ишни қиламиз, деб баёнот беришар экан, ҳар сафаргидек уларнинг сўзи билан иши бир бўлади. Планетамизнинг барча халқлари бунга тўла амин бўлишлари мумкин.

«Правда» газетасининг «Тинчликка бўлган хоҳиш-ирода» сарлавҳали бош мақоласидан.

ПРАВДА САҲИФАЛАРИДА

● КПСС Марказий Комитети Сибсий бюроси аъзоллигида кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов бошчилигидаги совет делегацияси 26 ноябрь кунин Хельсинкидан Москвага қайтиб келди. Делегация Финляндия Президентини Мадуро Койвисто туғилган кунининг 60 йиллигига бағишланган тантаналарда иштирок этди.
● «Йилни зарбдор меҳнат билан якунлайлик» — газетанинг буғунги бош мақоласи ана шундай номланади. Убиринчи беш йил

ликинги учинчи йили финишга тобора яқинлашмоқда. Йилнинг якунланишига бир ойдан кўпроқ вақт қолган шу кунларда Дадил айтиш мумкинки, КПСС Марказий Комитети ноябрь (1982 йил) Пленуми бошлаб берган давлат ва меҳнат иттифоқининг қатъиян мустақамлиги натижаларини бермоқда, дейлади жумладан бош мақолада.
● КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ю. В. Андроповнинг Баёноти муносабати билан билдирилган мамлакатимиз ҳаётига доир янгилликлар, чет эллардан олинган телеграммалар, спорт хабарлари босилган.

ЕР ЮЗИДА БАРҚАРОР ТИНЧЛИК БЎЛСИН!

Барча совет кишилари қатори Ўзбекистон пойтахтининг меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ю. В. АНДРОПОВ нинг Баёнотини қизғин қўллаб-қувватламоқдалар ва яқдиллик билан маъқулламоқдалар

Район партия конференцияларида

Партия белгилаган мақсад йўлида

26 ноябрь кунин Акмал Икромов, Куйбишев, Собир Раҳимов, Сергели ва Ҳамза районларида ҳисобот-салоҳ партия конференциялари бўлиб ўтди. Уларда коммунистлар район партия комитетларининг ва район партия ташкилотлари ревизия комиссияларининг ҳисобот докладларини муҳокама қилдилар.

қўшаётганликлари таъкидланди. Конференцияларда партия ташкилотларининг фаолиятидаги камчиликлар ва нуқсонлар принципал равишда, ўз-ўзини танқид руҳида очиб ташланди, уларни тугатишнинг конкрет чоралари белгиланди. Конференция делегатларининг фикр ва истаклари қабул қилинган қарорларда ҳисобга олинди. Улар КПСС XXXVI съезди қарорларининг сўзсиз бажарилиши, КПСС Марказий Комитети ноябрь (1982 йил), июнь (1983 йил) Пленумларининг талаблари асосида партия ташкилотлари, барча меҳнат коллективлари фаолиятини такомиллаштиришга қаратилган.

лашга зарбдор меҳнат билан кўпроқ ҳисса қўшамиз, деб ваъда бердилар. Конференцияларда район партия комитетларининг, район партия ташкилотларининг ревизия комиссияларининг янги составлари, XXIV Тошкент шаҳар ва XXI Тошкент область партия конференцияларига делегатлар сайланди.

қўмондони Ю. П. Максимов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари В. К. Михайлов, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. У. Умаров, Ўзбекистон қасаба союзлари республика Советининг раиси Н. М. Маҳмудова иштирок этдилар ва нутқ сўзладилар.

Қўллаб-қувватлаймиз

С. В. Стародубцев номидаги физика-техника институтининг директори, Беруний номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги.

жафокеш Европа ерларида Американинг янги ракеталари жойлаштирилиши неча ўн йиллар давомида китъада вужудга келтирилган ядровий қудратнинг тахминий тенглигини бузди.

Мамлакатимиз мудофаа қудратини мустаҳкамлайлик

25 ноябрь кунин Тошкент трактор заводида бўлиб ўтган кўп кишилик митинг қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андроповнинг Баёнотини яқдиллик билан қўллаб-қувватладилар.

риалистлари ва уларнинг малайларининг жавобгарлиги ҳақида гапирдилар. Улар ҳозирги вақтда бирлашма коллективлари олдида меҳнат умқадорлигини оширишнинг барча резервларидан фойдаланиш, ишлаб чиқаришни такомиллаштириш, эҳшироқ, халопроқ ишлаш, иттифоқчи мустаҳкамлаш деб иборат асосий вазифа турғилигини ўқитиб ўтдилар.

Уруш оловини ёқувчиларга муносиб жавоб

Океан нарбейдаги уруш оловини ёқувчиларга зарба берамиз, ҳозирги ва келажак авлодлар учун тинчликни сақлаб қоламиз — В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчи ва хизматчилари яқдиллик билан ана шундай дейишди. 25 ноябрь кунин бўлиб ўтган митингда бош завод коллективни қабул этган резолюцияда КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андроповнинг Баёнотида белгилаб берилган қондалар ва хулосалар қатъият билан қўллаб-қувватлангани айтиди.

талаб уриниб кўрдилар, дейишди нотиклар. Ҳар сафар ҳам улар мулазим бўлиб қолдилар. Ҳозир, қуролланиш пойғеиси алоҳида хатарли босқичга кирган бир пайтда мана шу урушқоқлар яна илжисиз ишни қилиш — ядровий тўқнашууда талаб қозониш орзусига тушиб қолибдилар. Уртоқ Ю. В. Андропов бутун совет халқи номидан қалтабин стратегларни оғохлантирди: улар ўзларини-ўзлари ҳалок қилмайдиган сиебат ўтказмоқдалар, аввало, ўз мамлакатлари ва халқларини ҳалокат хавфига дучор қилмоқдалар. Совет кишилариини чўчитиб ва уларнинг иродасини букиб бўлмайд: Ғарбадаги ҳамма кимсалар тарихнинг шу сабогини эсдан чиқармасинлар.

БИЗ ҲАММАМИЗ — ПАХТАКОРМИЗ

ПАХТАЗОРДАН ДАРАКЛААР

«ОҚ ОЛТИН» — ВАТАНГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 26 ноябрь га бўлган маълумот. (Планга илбатан процент ҳисобида).

ХОРАЗМ	0,08	107,26	0,10	61,56
ҚАСССР	0,15	106,15	0,18	73,53
ТОШКЕНТ	0,10	103,75	0,06	87,75
Бухоро	0,50	96,62	0,04	8,37
Қаққадарё	0,74	96,39	0,75	70,52
Самарқанд	0,80	96,33	0,80	54,50
Навоий	0,65	93,53	0,39	34,51
Сурхондарё	1,00	90,23	0,46	44,80
Фарғона	0,59	89,70	—	8,93
Андижон	0,48	87,46	0,06	25,41
Наманган	0,64	87,38	0,15	49,71
Сирдарё	0,36	81,97	0,01	60,54
Жиззах	0,50	82,00	—	61,27
Республика бўйича:	0,52	93,31	0,22	49,73

● РЕСПУБЛИКАМИЗ «ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИ 5 МИЛЛИОН 600 МИНГ ТОННАГА ЕТАЙ ДЕБ ҚОЛДИ.
● ОНА-ВАТАНГА ҚУВОНЧ БИЛАН «6 МИЛЛИОН ТОННА ПАХТА ТАЙЕР!» ДЕБ РАПОРТ БЕРИШ УЧУН БОР-ЙУГИ ЯНА 400 МИНГ ТОННА ПАХТА ТЕРИШИМИЗ КЕРАК.
● ТОШКЕНТЛИК ҲИММАТИ БАЛАНД ҲАШАРЧИЛАР, СУНГИ ХИРМОНЛАРНИ БУНЕД ЭТИШ СИЗЛАРИНИНГ ҒАЙРАТ-ШИЖОАТИНГИЗГА БОҒЛИҚЛИгини УНУТМАНГ! ПАХТАЗОРДА ЧИНАКАМИГА ЖАСРАТ КЎРСАТАЕТГАН ШАҲАРЛИКЛАРГА ОФАРИН!
● ДАЛАЛАРДА ЮКСАК ОНТЛИК ВА УЮШҚОҚЛИК НАМУНАЛАРИНИ КЎРСАТАЙЛИК!

ТОШКЕНТ ОҚШОМШИ

газеталари, Ўзбекистон радиоси ва «Главташпассавтотранс» бошқармасининг оталиқдаги областлар пахта далаларидаги матбуот маркази

Сек задат Тиласан, 6.000.000!

Махсус мухбирларимиз Х. Икромов, А. Эгамназаров, А. Хатамов, А. Абдуразоқовларнинг репортажини газетанинг 2-саҳифасида ўқийсиз.

ЕЛКАМА-ЕЛКА ТУРИБ

Ўзбекистоннинг улкан ларча меҳнат қилишлари «оқ олтин» хирмони ти. Ҳамма умумхалқ учун кураш асло сусайишига интиляпти, малпти. Дехқонлар ҳам, уларнинг шаҳарли ар-дамчилари ҳам зарбдор-областининг Оқ олтин СУРАТЛАРДА: Сирдарё раёнидаги СССР 60 йиллиги номили совхозда меҳнат қилаётган ТошДУ юридик факультетининг студенти Б. Раҳимов. У ҳар кунин 160 нилограмдан подбор термон-да; ТошДУ математика факультети студентлари М. Турдубоев, Ш. Бегматов ва М. Исмонлова Усмон Юсупов номили совхоз далаларида 100 килограммга етказиб подбор териммоқда. Т. Каримов фотолари.

Шарқ Юлдузи

НОВАЯ СОНИДА

«Шарқ юлдузи» журналнинг ноябрь оғи сон босмадан чиқди.

Журналнинг илк саҳифаларида бир қатор таниқли адибларнинг КИССС Марказий Комитети июнь (1983 йил) Пленуми қарорлари асосида адабиётимиз олдига турган вазифалар ҳақидаги мақолалари чоп этилган.

Таниқли қирғиз адиби Чингиз Айтматовнинг «Соҳил ёқалаб чопаётган олапар» номли қиссаси, Х. Тўхтабоевнинг «Йиллар ва йўللари» романи охири ҳам шу сондан ўрни олган.

Шеърят муҳлислари Н. Нарзуллаев, Ҳ. Шарипов, А. Шер, М. Раҳмон, М. Солиқ, К. Қодировларнинг янги шеърлари билан танишди.

«Саргузашт, фантастика» рубрикаси остида эса С. Бахтиёрнинг «Миллиция ҳаётидан лавҳалар» номли ҳикоя сини ўқисиз.

Журналнинг «Журналдон минибари», «Бизнинг календарь», «Юбилейларимиз», «Мулоқозлар», муҳомаза, мунозара» рубрикалари остида ҳам хилма-хил, қизиқарли материаллар бор.

Чингиз АЙТМАТОВ

СОҲИЛ ЁҚАЛАБ ЧОПАЁТГАН ОЛАПАР (ҚИССАДАН ПАРЧА)

қўлини юзига яқин олиб келди-ю, қўриқиб кетди: қўли бурунчиқ боласининг қуриган терисидек озиб, янгирайиб кетганди.

Бу гал у керагидан ортиқроқ сув ичди. Энди бочкачининг энг тубидоғида сув қолганди, яна бир марта ичса бўлди, тугайди. Сувдан бир қултум ҳам қолмайди. Лекин энди бари бир эмасми. Аммо, яна сув ичгиси, қониб-қониб сув ичгиси келарди. Очлик азобига кўниқди-ю, қорнидаги оғриқ босилмади, аксинча, тинчлик бермай сирқираб оғрий бошлади.

Бола неча бор ҳушидан кетиб, неча бор ўзига келди. Қайиқ ўз ҳолича, у ердан-бу ерга кўчиб, жонлини қолган оқимларга аргашиб, туманда суза бошлади.

Бир пайт у ўзини денгизга ташлаганига жониди қарор қилди. Аммо мадори етмади. Тиззалаб туриб, қайиқнинг четига осилиб қолди. Қўлларини қайиқдан нарига қўзди, аммо ўз танагини қайиқдан улоқтиришга қўриб етмай, осилган қўли қолди. Кейин эса шунчалик толиқдики, бочкада қолган суви ичишга ҳам уринмай қўя қолди.

У қайиқ ичда қапишиб ётганча сув бевуви сичқочасини чақириб, унисиз йнглари:

«Кўк сичқонча, менга сув бергин!»

Бироқ кўк сичқондан дарак йўқ, унинг бўлса баттар сув ичгиси келарди. Шунда яна ариқда яланғоч бўлиб чўмилишган кет-

ўша кезлар ёдига тушди. Ушанда у етти ёшлардан ошмаганди. Уша йили ёз иссиқ келди. Ўрмон ёқасида роса кун қадирларди. Болалар ўрмонда мева теришар, чўмилишарди. Онаси ҳам, синглиси ҳам чўмилишарди, яна боладан унчалик уялишмасди. Икковлари ечинишди, бугдоймағиз сонлари билан суви тўқиллаштириб, сачратиб, қафтларини сийналарига қўйганча булоққа сесканиб-сесканиб тушишарди. Улар бир-бирига сув селишиб, аллақандай бақириб-чақиринишарди.

У эса ариқ бўйлаб чопиб, баландликдан ўзини сува ташлаганида улар, айнақса, онаси роса кулича, у ердан-бу ерга кўчиб, жонлини қолган оқимларга аргашиб, туманда суза бошлади.

Бир пайт у ўзини денгизга ташлаганига жониди қарор қилди. Аммо мадори етмади. Тиззалаб туриб, қайиқнинг четига осилиб қолди. Қўлларини қайиқдан нарига қўзди, аммо ўз танагини қайиқдан улоқтиришга қўриб етмай, осилган қўли қолди. Кейин эса шунчалик толиқдики, бочкада қолган суви ичишга ҳам уринмай қўя қолди.

У қайиқ ичда қапишиб ётганча сув бевуви сичқочасини чақириб, унисиз йнглари:

«Кўк сичқонча, менга сув бергин!»

Бироқ кўк сичқондан дарак йўқ, унинг бўлса баттар сув ичгиси келарди. Шунда яна ариқда яланғоч бўлиб чўмилишган кет-

сурсмаётган бўлса да, қоронғилик болани зериктира бошлаганди. Энди туман ичда қандайдир хаёлий мажудотлар сассис учиб юргандай туюлди унга. Улар пайдо бўлиб, яна шамолда исиз йўқолиб, туманин чокчокдан сўкиб, ҳар томонга тарқатиб борарди.

Булутлар орасида ой пайдо бўлиши биланок денгиз юзаси бир зум жимирлаб, яқрираб кетар, сўнг яна сўниб, яна жонланарди. Бола оқизта нур сочаётган юлдузларга боқиб, ўйлаб қай бири — қўриқчи юлдуз экан? Қай бири аткич ўрхоннинг, қайси бири отам — Эмрайнинг юлдузи экан? Сизлар мултулоқ кўримадингиз. Сиз, юлдузлар ҳам, бизларни туманда кўролмасдингиз. Энди яқна ўзим қолдим, қайиққа сузиб болаётганимни ҳам билмайман. Аммо энди мен қўқмайман, негаки, осмонда ҳаммаларингизни кўриб турирман. Фақат кимнинг юлдузи қаердалигини билмайман. Бироқ бундай бўлишга сизлар айбдор эмассизлар.

Ахир, сиз бизни денгизга кўрмагансиз. Буюк туман бизни яшириб турган эди. Энди ёлғиз ўзимман. Улар бўлса сузиб кетиб қолишди. Учовлар ҳам кетиб қолишди. Улар сизни жудамай яхши кўришарди. Сизни жудамай кўтишди, қирғоққа йўл топиб бориш учун сизларни кўришга жудамай муштоқ бўлдилар. Юлдузлар ҳеч қачон алдамайди деб аткич ўрхон айтарди, у менга юлдузларга қараб йўл топишни ўргатмоқчи эди...

Бироқ бундай бўлишга сизлар айбдор эмассизлар. Мен ҳам қўлим битай деб қолди, сувим ҳам қолмади, тинча-меҳоба кўриб қайиққа сузиб болаётганимни ҳам билмайман. Меннинг оғзинга жудамай оғзинга сувим қолди, мен уни ҳозир ичман, энди чидолмайман, қувватим қолмади. Бугун қоқ балтик солинадиган халтамнинг бир бўлагини чинаб кўрдим. У туюлган терисидан тикланган. Бошқа чидабилмайман, қўнғили айнинг, ичгим ағдар тушиб бўлиб кетарди. Мен ҳозир охири сувин ичман. Мабоҳо бошқа кўришни насиб бўлмаса, юлдузлар, сизларга бир гап айт — атиқч ўрхон, акни Милхун, отам Эмрайни сизларни жуда яхши кўришарди. Мабоҳо эрталабгача омон қолсам, кейин «индолашман...»

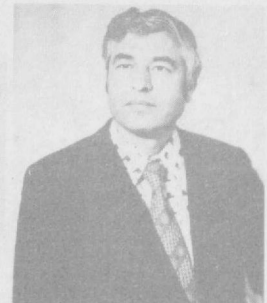
Тез орада қайиқ яна қалин туман қатлами орасига тушиб қолди. Яна ҳамма нарса қўздан гоғиб бўлиб қолди. Бироқ қайиқ аввалгидай шамолнинг кучи билан илгариллаб борарди. Кирик учун энди ҳеч нарсанинг аҳамияти йўқ эди. У бутунлай айниб, сасиб кетган сувнинг сўнгги қултумини ичди-ю, ўша жойда, бум-бум бочкача ёнида, қайиқ кўригунда, отада ўрхон бобо ўтардиган ерда ётиб қолди.

Рўсуздан Асиқ РАШИДОВ ва Маҳкам МАХМУДОВ таржимаси.

Нормурод НАРЗУЛЛАЕВ

САОДАТ МУҲРИ

ХАЙРЛИ ТУН

Хайрли кун тиланг, азизлар, Туларимиз хайрли бўлсин, У з тилкида тулар ҳам сўзлар, Садоқатли ва нури бўлсин.

Ишқим янглиқ қорлаб турсин тун, Дарё бўлиб оқсин чўллارга, Фараҳидан яшасин олам, Гуллар бўлиб ёнсин йўлларда, У з бахтдан жар солсин одам!

Туларнинг ҳам ўз кўзи бордир, Сўйралар, юлдузлар билар! Туларнинг ҳам ўз сўзи бордир, Сухандан чечаклар кўлар.

Берайлик эрк кечаларга ҳам, Билб олсин саралигини, Оқдин кеча — бахтиёр олам, Тун унутсин қоралигини.

Ошиқларга маскан бўлсин тун, Оймомага айтсин розини, Тунга бўлсин гулшанлар мафтун, Гулхан ёқиб чалсин созини.

Табнатта бериб оёсини, Сонинлидан сабоқ берсин тун, Тунга истанг ором, оёсини, Кун йўлга чиқроқ бўлсин тун.

Туларимиз сафарли бўлсин, Ора йўлда қолмасин қарвон, Туларимиз сафарли бўлсин, Кўш мисол қақмасин армон.

Тунга тиланг умр ва тўзим, Қайтсин бизга субҳдам бўлиб, У — биз, у — сиз, у — меннинг ўзим, Қайтсин изга бир олам бўлиб...

Осмонда ой — ҳилоллик қўлиб, Шамчиқроқдай порлаб турсин тун, Излаб топган висолим бўлиб,

Қалба бор-ку битта муҳаббат, Бўлинурам муҳаббат тўртга! Севги қандоқ қиларкан тоқат, Ким кўнади бундоқ журъатга!

ҲАКИМЛАРГА МУРОЖААТ

Тўрт гуруҳга бўлишар ҳамон Одам қонин доно ҳакилар, Бу жумбоқни ўйлаган эман Хаёлларин нотич одимлар.

Қалба бор-ку битта муҳаббат, Бўлинурам муҳаббат тўртга! Севги қандоқ қиларкан тоқат, Ким кўнади бундоқ журъатга!

Бир юракда қон қайнаб ётар, Бир юракдан чиқар отилиб, Бир юракка бир севги синар, Муҳаббатни бўлмади бўлиб.

Одамларнинг қонига боқиб, Ажратамиз гуруҳ ва гуруҳ, Буни қалбим айлади тақиб, Ва кечирмас бизни оппоқ руҳ!

Бир юракда йўқ-кў тўрт севги, Буларимиз юрак тўрт бўла! Инсонда бор тўрт нозик сезги, Тўрт севгига соқчидир юрак.

Тўрт гуруҳга бўлишар ҳамон Одам қонин доно ҳакилар, Бу жумбоқни ўйлаган эман Хаёлларин нотич одимлар.

ҲАЁТ ПОЙДЕВОРИ

«Ҳаёт пойдевори нима! — Ҳаёда сўроқ: — Ортирган обрўйинг, Бойлигингми ё! Юрагим жавоба: Ошиқар тезроқ»

«Ишонч ва имонга Қўрилсин дунё!» Ҳа, улар бўлмаса Нурайид умр, Ишонч, вилдонингга Қил сажда, шукур!

Абдулла ШЕР

ОЙДИН ҚЎШИҚ

ҒУРУР

«Сен ҳам бу дунёга келдинг пийда, Юлдузлар дәрдиңдан ўзга насаб йўқми!»

Ахир сўрамадим сиздан ҳикоя, Қарзга ҳам олмадим довоёт ё қогоз.

Филга осилсан катак дунёда, Айт-чи, минай десанг бирор асп йўқми!»

Майлига, сиз яшанг тирсиплаб жуда Шамин мадҳ этганича, отга эршиб, Мен-чи, юлдузларга кўйиб беҳуда, Умар фил бўйига ўтай тирмашиб.

Нечун мен гумроҳга бунча кино, Бўнчалар эътибор, «камтарин устоз!»

«Сен ҳам бу дунёга келдинг пийда, Юлдузлар дәрдиңдан ўзга насаб йўқми!»

ОТАМНИ ЭСЛАБ

Нима гуноҳ қилдим мен бу дунёда, Юрагим санчади, қаттиқ уради. Деда, қийноқ бўлмас бундан эмеда, Ҳар кун болагимни тушга кирари: Кегаги ҳашарда, бўлмай эҳтиёт, Қўшимиз тоқнинг шўрасин

«Дадажоним, қайтинг, дадажон, қайтинг!» Мен узоқда эдим, Сиз — у кўчада, Тонгаги овозим етмади. Оқшом, Ва йўқлик дунёси оғзин очади — Отлиб чиқари машина! Тамом... Мана, йигирма йил бўлди ўшаңга. Орзу-хавас қани!.. Дунё — бири кам.

Сиз-чи, мис терилар суф тортиб бот-бот — туриб, Кўзларингиздаги бесас тазыани, Нега инжиласиз, қани у ханде!

«Дадажоним, қайтинг, дадажон, қайтинг!» Мен узоқда эдим, Сиз — у кўчада, Тонгаги овозим етмади. Оқшом, Ва йўқлик дунёси оғзин очади — Отлиб чиқари машина! Тамом... Мана, йигирма йил бўлди ўшаңга. Орзу-хавас қани!.. Дунё — бири кам.

Бугун нозик чоқни тексари бўқдим; Сабрим чидамасдан, эҳ ичим кўриб, Тўрдан ўчирибман маст беданани, Сўнг тағин тинглайман бош эғиб туриб,

«Дадажоним, қайтинг, дадажон, қайтинг!» Мен узоқда эдим, Сиз — у кўчада, Тонгаги овозим етмади. Оқшом, Ва йўқлик дунёси оғзин очади — Отлиб чиқари машина! Тамом... Мана, йигирма йил бўлди ўшаңга. Орзу-хавас қани!.. Дунё — бири кам.

Кўзларингиздаги бесас тазыани, Нега инжиласиз, қани у ханде! Шеърим чиққанда қувонгансиз-ку! Мен ўзим дугторин илк созлаганда, Одам бўлишимга инсонгансиз-ку! Бир гуноҳ қилдимки мен бу дунёда, Нега тушларимда, дада, хафасиз! Ахир, қийноқ борми бундан эмеда: На бир гап сўрайсиз, на гап айтасиз.

«Дадажоним, қайтинг, дадажон, қайтинг!» Мен узоқда эдим, Сиз — у кўчада, Тонгаги овозим етмади. Оқшом, Ва йўқлик дунёси оғзин очади — Отлиб чиқари машина! Тамом... Мана, йигирма йил бўлди ўшаңга. Орзу-хавас қани!.. Дунё — бири кам.

Чидингиз кўчага уйдан сўнг бор, Нега биз билмадик, дадажон, айтинг! Олислар эдингиз биздан тобора:

«Дадажоним, қайтинг, дадажон, қайтинг!» Мен узоқда эдим, Сиз — у кўчада, Тонгаги овозим етмади. Оқшом, Ва йўқлик дунёси оғзин очади — Отлиб чиқари машина! Тамом... Мана, йигирма йил бўлди ўшаңга. Орзу-хавас қани!.. Дунё — бири кам.

БОҚ ЧАСАРОЙ

Қайс аср, қай йил ойдан Бунда тарих илк бор йўл солмиш! Маҳобатли Боқчасаройдан Бугун бир кафт хароба қолмиш.

«Дадажоним, қайтинг, дадажон, қайтинг!» Мен узоқда эдим, Сиз — у кўчада, Тонгаги овозим етмади. Оқшом, Ва йўқлик дунёси оғзин очади — Отлиб чиқари машина! Тамом... Мана, йигирма йил бўлди ўшаңга. Орзу-хавас қани!.. Дунё — бири кам.

Шудринг суви хўллаб қасрлар, Булоқлардан ўғриди юзю. Қонга тўлиб оққан аслар Қизартирди Қора денгизни.

«Дадажоним, қайтинг, дадажон, қайтинг!» Мен узоқда эдим, Сиз — у кўчада, Тонгаги овозим етмади. Оқшом, Ва йўқлик дунёси оғзин очади — Отлиб чиқари машина! Тамом... Мана, йигирма йил бўлди ўшаңга. Орзу-хавас қани!.. Дунё — бири кам.

Гаролийларнинг сарху сасида Эгулинка йўқ эди қрим; Боқчасарой фаворасида Ҳануз эслаб йнглайди Қрим.

«Дадажоним, қайтинг, дадажон, қайтинг!» Мен узоқда эдим, Сиз — у кўчада, Тонгаги овозим етмади. Оқшом, Ва йўқлик дунёси оғзин очади — Отлиб чиқари машина! Тамом... Мана, йигирма йил бўлди ўшаңга. Орзу-хавас қани!.. Дунё — бири кам.

ФАН ВА ТЕХНИКА

ПЛАНЕТА ЭЛЕКТРОН ҚОБИҒИНИНГ ПОРТРЕТИ

Ой сояси — харьковлик радио астрономларга иносферани тадқиқ этувчи асбоб сифатида хизмат қилди. Унинг ёрдами билан ер атмосфераси шу қатламнинг тузилиши тўғрисида янги маълумотлар олиш мумкин бўлди. Иносфера неча ўн километр баландликда бошлангич радио тўқиларининг тарқалишига таъсир кўрсатади. — Маълумки, иносферанинг ҳоссаи қувви билан нечоғлик ёритилганлигига қараб бир кун мобайнида сезиларли ўзгариш,— дейди шу ишларнинг раҳбари физика математика фанлари доктори П. Блюк. — Кун бошланиши билан у зичлашади, тунда эса анча сийрак бўлиб қолади. Радио алоқа пулталиги иносферанинг ҳолатига боғлиқ бўлганлигидан шу жараёнларнинг таъсирининг библиш гоътада муҳим. Кундузи тўсатдан қувви тўсисла нима рўи беради! Табиатнинг ўзи қувви тутилмишари чоғида шундай экспириментни қилиб кўради. Харьковлик олимлар ўнчаган тадқиқотларнинг кўрсатишича, иносфера бунин дарров сезади ва ой соя қилган районда бир неча лаҳза ичда ўзига хос гумбаз бўлиб чўзилгига улгуради. Радиоастрономлар шундай жой орасидан ўтувчи радио сигналларнинг ўзгаришларини қай эътиб атмосферанинг юқори қатламларида нималар рўи бериши тўғрисида янги маълумотлар олади. Жумладан электронлар концентратсиясини, иносферадан жараёнларнинг ўтиш тизлигини аниқлаш мумкин бўлди. Бу маълумотлар қувви ернинг ёритиши ўзгарган шароитда радио алоқа пулталигини оширишга имкон беради.

ЗИЛЗИЛА ДАРАКЧИСИ

СССР Фанлар академияси Узоқ Шарқ маркази вулканолагия институтининг олимлари кучли зилзилаларнинг даракчилари тўғрисидаги таъсирини кенгайтиришга ердан бердилар. Улар сейсмик фалокатга эртадан жойларда тебранишлар амплитудаси гоътада пасайиб кетганини аниқлашга муваффақ бўлдилар. Кучли зилзила олаидан ер бағридаги заиф силкинишлар шундай тебранишларни жузугада келтиради. Темирйўлчиларининг релс ва бутунлигини текширишда ишлатиладиган усуллари шу даракчиларни пайёза ҳосилини кўрсатади. Темирйўлчи релсга бола уриб кўради, шунда релс жарангласа — ҳамма иш жойида бўлади, дукрилоса — демек бирон жойи дарз кетган бўлади, шунинг натижасида релс ёрилиб кетиши мумкин бўлади. Ер пустилоғида ҳам худди шундай ҳодиса рўи беради. Сейсмик актив зонада зўриқиб ортганида аввал майда ёриқлар вулканга қулади. Шуларни топиш учун ер бағрига «болга уриб кўрмақ» зарур бўлади. Бунинг учун олимлар табиий «болга» — заиф ер ости силкинишларидан фойдаландилар. Шу силкинишларнинг сўнгги харақтери ер бағрининг ҳолатини аён қилади. Сейсмик станция азиб олган гоътада пасайиб кетган бўлса, бу нарса майда ёриқлар болаётганлигини кўрсатади ва шу ерда қаттиқ зилзила бўлишини кутиш мумкин.

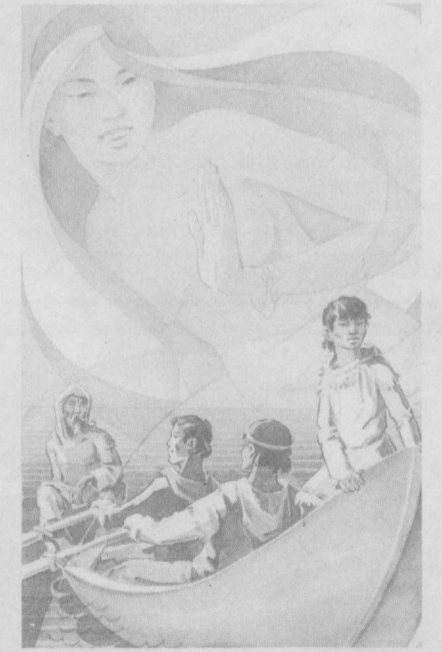
Кўрил-Қамчатка сейсмик зонасида рўи берган фалокатли ер ости буронларини тўғрисидаги маълумотларга қараб зилзилани олдиндан айтиш усули текшириб кўрилади. Шунда қаттиқ зилзила бўлишида тахминан бир йил аввал қилинган «какс» ер ости силкинишлари «какс» ер ости амплитудалари гоътада пасайиб кетганлиги қай эътиб. Петропавловск — Камчатка. (ТАСС).

Кирик уйгонгани да, ўтган тунлардаги да, кўра, унча совқотмай ухлаганини сезди. Устига отасининг камзули ёниб қўйилганди. Бола кўзини очиб, бошини кўтарди — қайиқда отаси йўқ эди. У қайиқни кўздан кечириб, бирдан сесканиб тушди-да, даҳшат билан ўкириб йнглаб юборди, туманли денгизнинг қисмасиз саҳросини аламли қайиқга тўздирди. Унинг умид сизлик ва дардаламга тўла фарёди узоқ вақтгача тинмади. У ҳолдан тойгунча роса йнглади, кейин хириллаб, қайиқ тубига йқиқди ва бошини қайиқ деворига ура бошлади. Бу фарёд унинг меҳр-муҳаббатини, унинг қўлига ва марсиаси эди.

Бола қайиқнинг тубида бошини кўтармай, кўзларини оймай ётарди. Энди унинг учун умидвор бўладиган ҳеч нарса қолмаган, ўзини қўйишга ҳам жой тополмасди. Атрофини аввалгидек гира-шира туманга қоплаб олган ва фақат бу гал денгиз қайиқни турган жойида у ёқдан-бу ёққа тебратиб турарди.

Кирик ўзининг ухлаб қолганидан ўқиниб хўнграб йнглари, ухлаб қолганида отасига тиш-тирноғи билан ёпишиб олиб, уни кўйиб юбормаган бўларди, улар бирга ўлиб кетганлари, ташналик ва очлик азобидан тезроқ бирга ўлиб кетганлари яхши бўларди. Шунда у бу даҳшатли чексизликда танҳо ўзи қолиб кетмаган бўларди. У нечаси қўқисдан қайиқ қаттиқ силкиниб кетганини сезмай қолгани учун уйгонмагани, ўрнидан сакраб туриб, қичқирмагани учун ўқиниб-ўқиниб йнглари. Отасининг денгизга ўзини ташлаганига йўл қўярмиди! Ундан кўра, отаси билан бирга мана шу зим-зиё гирдобга ўзини отса бўлмасмики!

Бола ҳўрсиниб-хўрсиниб йнглаб, атзойи бадани зир қақшаб, секин-аста мудрай бошлади. Оғир мусибат қаршида чекиниб турган ташналик энди ыламини олгандек, яна ичги куч билан хуруж қила бошлади. У ҳатто тушида ҳам сувсизликдан силласи кўриб азоб чекаётганини сезиб ётарди. Ташналик уни ҳолдан тойдириб азоблаб, бўғиб ташлаётган эди. Шунда у уйқураганича, бочкача томон судралиб бориб унга қўл узатганда, тикчининг бўшроқ турганини ва ёнида чўмиқ ҳам борлигини кўриб қолди. У чўмиқга сув қўйиб, ҳеч нарсани ўйламадан қимтинган лабларини очиб, қақраб кетган томоқларига тикилгунча сипқора бошлади. Сувдан яна қўйиб яна ичгиси келди, бироқ ўйлаиб туриб, ўзини тия олди. Сук

Ажойиботлар оламида

Золотар районидан совхоз слесари Мирган Мкртчян ўзининг, шунингдек қўшилари

ТРАКТОР ЯСАДИ

нинг томоққасини ўзи ясаган тракторда шудгор қилиб чиқди. Қишлоқ конструктори ҳатто мутахассисларни хайратга солган бу машинани яроқсизга чиқаришдан узел ва деталлардан йнгиб ясади. М. Мкртчян урушдан кейин чиқарилган газ автомобилнинг 35

ТРАКТОР ЯСАДИ

от кучи қувватли моторни батамом ремон қилиб, унга «Жигули» узатма қўтисини

ТРАКТОР ЯСАДИ

версал ва маневрчан-дир гидравлик поль-ёнинг ёрдамида пичан уй устaxonасида темир-гарамалди, унга их-терсақдан чам ёмғирлаш, дори пармалаш станогни яхши пургагич установка-ларини ҳам осонгина дамчи хўналида эса монтаж қилиш мумкин. Гилдиракли юк орттиш Слесарь трактордан машинани ёрдам бера-

ТРАКТОР ЯСАДИ

ди. Машина 500 килограммгача оғирлиқдаги юкларни кўтариб яқинроқ жойларга ташийди. Армангстон ССР. (ТАСС).

3 ТОШКЕН БЕТ ОҚШОМИ

